

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Kirkens Nødhjelps grunnlag for videre engasjement i Israel–Palestina

"These people, our brothers and sisters, are crying: "Who will welcome us? Where is justice?" God hears the cries of the poor, the oppressed, and the refugee. I pray that soon, political leaders and policy makers in the Global North will also hear their cries. This will begin when leaders approach refugee communities not merely as problems to be solved, but as fellow children of God deserving accompaniment, dignity, and human rights."

Bishop and refugee Dr. Munib Younan,
Bishop of the Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land
Open letter to World Leaders, 1 September 2015

Å oversette tro til handling i Palestina og Israel er å fremme menneskers gudgitte likeverd uavhengig av etnisitet og religion og i pakt med Internasjonal humanitær rett og menneskerettighetene.

Kirkens Nødhjelp arbeider sammen med våre lokale og internasjonale partnere for en rettferdig, fredelig og varig løsning på Israel–Palestina konflikten. Denne konflikten har en lang, kronglete og smertefull historie. Selv om Kirkens Nødhjelp og våre partnere hver dag jobber med dette langsiktige målet for øyet, vil det også være situasjoner på veien dit som vil kreve at vi som økumenisk og diakonal aktør agerer, reagerer og justerer kursen for vårt arbeid. Som diakonal og profetisk røst, må vi snakke sant og tydelig om det store bildet og de lange linjene, samtidig som vi adresserer den urett som begås i det daglige. Dette dokumentet vil både slå fast de sentrale elementene vi mener må ligge fast på veien mot en varig og rettferdig fred, men også adressere aktuelle utfordringer for de neste fem årene.

Konflikten i Det hellige land er kompleks; det ikke riktig å framstille den primært som en religionskonflikt. I virkeligheten er konflikten en kamp om naturressurser som land, vann og havområder, men også en kamp om selvvråderett, frihet, religionsutøvelse, identitet og verdighet. Når disse konfliktlinjene blir parallelle øker også den religiøse ekstremismen og voldsspiralen skyter fart. Kirkens Nødhjelp jobber derfor både med ulike initiativer innenfor fredsprogrammet vårt, samtidig som vi vil fortsette med å sikre palestineres rettigheter innenfor helse, vann og levebrød.

Sentralt for vår tilstedeværelse og virksomhet, ligger et ønske om å styrke moderate, ikke-voldelige krefter og aktører på palestinsk og israelsk side som jobber mot urett, samtidig som vi snakker sant om de overgrepene og menneskerettighetsbruddene som skjer fra alle parter i konflikten. Vi vil samarbeide med religiøse aktører og styrke deres rolle som endringsagenter.

Kirkens Nødhjelps forståelse av moderasjon kommer til uttrykk i bruk av ikke-voldelige virkemidler i kampen mot urett og i innsatsen for å fremme fred og rettferd. Deretter ligger en avvisning av at årsakene til, så vel som løsningene på konflikten, er religiøst fundert. Dette siste må ikke forstås som at f.eks. retten til religionsutøvelse eller tilgangen til religiøse steder, er irrelevant, men tvert imot at disse temaene må behandles ut fra et menneskerettighetsperspektiv og gjennom anvendelse av Internasjonal humanitær rett (IHR).

Den konkrete anvendelsen av moderasjonslinjen kommer så til uttrykk i vårt samarbeid med og støtte til religiøse aktører som på tilsvarende måte legger IHR og menneskerettigheter til grunn for sitt arbeid med fred i regionen.

"In the Middle East, we find visiting groups of Christian Zionists eager to see prophecy fulfilled from their hotel balconies. Some Christians are connecting the persecution of Christians with the Great Tribulation as a sign of the end; they appear comfortable with that as long as the apocalyptic goal is reached. Even if they raise the issue of Christian persecution, it is not because they love us; they are more concerned for proving their apocalyptic scenarios and showing that other religions are evil. We are surrounded by people more concerned with abstract ideas than with real human communities, people with theological worldviews in which the ends justify the means. For them, even the most violent interpretation of God's purposes justifies any and all forms of human degradation and suffering.

The same way of thinking is found among Jews and Muslims.

Jewish extremism is organized around the goal of protecting and promoting illegal settlement activity, much of it violently implemented by religious zealots. They claim that God has given them this land and that are allowed to follow God's law rather than international law. Extremist Islamic groups—ISIS, Nusra Front, Hisham, Hamas, Hezbollah; even Jamat Islamiyya in Jordan—they believe they are on an apocalyptic mission to clean the world of dirt. I am sure that the same rhetoric is to be found among Boko Haram and Al-Shabab, as well as Islamist movements developing in other parts of the Islamic world.

I believe that we should strongly reclaim the Lutheran political witness of robust pragmatic moderation. (...) Through such a witness of robust moderation, we reject the so-called "religious option".

Bishop Dr. Munib Younan

En rettferdig og varig fred kan bare oppnås ved at den israelske okkupasjonen av Palestina opphører, slik at palestinerne gis rett til utvikling, trygghet og selvbestemmelse. Samtidig må Israels borgere kunne leve i sikkerhet innenfor statens internasjonalt anerkjente grenser.

Jerusalem må sikres en internasjonal status som balanserer jøder, kristne og muslimers tilgang til deres hellige steder. Jerusalems status må være blant de første temaene som diskuteres i ethvert fredsinitiativ.

På veien mot en varig fredsløsning arbeider Kirkens Nødhjelp for at IHR og menneskerettighetene skal respekteres av alle parter i konflikten.

Så lenge okkupasjonen fortsetter vil hovedfokuset være på Israels forpliktelser som okkupasjonsmakt, samt det internasjonale samfunnets plikt til å søke å stoppe brudd på IHR og menneskerettighetene.

SITUASJONSBESKRIVELSE – RELEVANT FOR VÅRE PRIORITERINGER

I Gaza har 1,8 millioner mennesker siden 2007 vært utsatt for en blokade som har fratatt dem muligheten til å brødfø seg selv og holde vitale samfunnsfunksjoner i gang. FNs generalsekretær har karakterisert blokaden som en kollektiv straff som er forbudt iht. den fjerde Genèvekonvensjonen, artikkel 33. Blokaden hindrer gjenoppbygging av boliger og utbedring av det ødelagte vann- og kloaknettets samt strømforsyningen etter krigen i 2014.

"They went in just to destroy stuff. Just to purposelessly destroy stuff."

"We can be good kids, on our best behaviour, but even then a D9 (armoured bulldozer) will show up and flatten the house."

Vitneutsagn fra israelske soldater gitt til Kirkens Nødhjelps partner 'Breaking the Silence' etter Israels krig mot palestinerne på Gaza i 2014.

Israels krig mot Gaza brøt med de grunnleggende prinsippene i IHR om distinksjon, proporsjonalitet og balanse mellom militær nødvendighet og humanitære hensyn. Væpnede grupper i Gaza, inkludert Hamas væpnede fløy, brøt med IHR ved å skyte raketter mot israelsk sivilbefolkning. Etter den midlertidige våpenhvilen har befolkningen på begge sider av grensen levd i konstant frykt for at en ny krig skal bryte ut. Et samlet internasjonalt samfunn fordømmer Israels brudd på IHR i sin behandling av den okkuperte befolkningen. Også væpnede grupper i Gaza som skyter raketter mot israelsk sivilbefolkning i strid med IHR, fordømmes.

På Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem, er rivning av palestinske hus, tvangsflytting av beboerne og utvidelse av de jødiske bosettingene klare brudd på den fjerde Genèvekonvensjonen. Artikkel 53 forbyr ødeleggelse av privat eiendom og artikkel 49 forbyr tvangsflytting av den okkuperte befolkningen, individuelt eller kollektivt, samt flytting av egen sivilbefolkning inn på okkupert område. Omlag 550 000 bosettere innenfor det som skulle bli en palestinsk stat, hindrer framdrift i forhandlinger om en to-statsløsning. Manglende offentlig tjenestetilbud til den okkuperte befolkningen hindrer sosial og økonomisk utvikling, samt trygghet for liv og helse. Det står i sterk kontrast til det som ytes til den jødiske befolkningen som er bosatt på okkupert område.

Den internasjonale straffedomstolen i Haag erklærte i 2004 separasjonsmuren for folkerettsstridig. Den er delvis bygget på palestinsk område og innskrenker deres bevegelsesfrihet med store negative konsekvensene for helse, arbeid, utdanning og religionsutøvelse. Fengsling uten rettergang, såkalt administrativ forvaring, bryter med den internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter og fengslingen av barn bryter med den internasjonale barnekonvensjonen.

I Jerusalem, byen som er hellig for tre religioner, blir muslimers og kristnes tilgang til sine hellige steder innskrenket, og muslimske og kristne beboere blir presset ut ved hjelp av et sinnrikt system for bostedstillatelser.

FN-resolusjon 194 slår fast at de palestinerne som ble fordrevet eller flyktet da staten Israel ble opprettet, har rett til å vende tilbake og rett til erstatning for tap av eiendom. Israel nekter fortsatt palestinerne denne retten og over 5 millionene flyktninger bor i flyktningleirer i Gaza og på Vestbredden samt i Israels naboland.

KIRKENS NØDHJELP MENER

Løsningen på konflikten må gå gjennom anvendelse av IHR og menneskerettighetene, og ved bruk av de internasjonale organene og mekanismene som forvalter disse, primært FN. For å nærme oss et slikt spor, vil Kirkens Nødhjelp jobbe for å styrke moderate krefter innenfor det sivile samfunn på palestinsk og israelsk side. Samarbeid med og støtte til Den lutherske kirken og flere økumeniske partnere i regionen er et viktig bidrag i så måte.

Framtidige fredsforhandlinger må baseres på IHR. I tillegg må kvinner sikres større deltakelse, innflytelse og beskyttelse i pakt med Sikkerhetsrådets resolusjon 1325.

Vi ser det som positivt at de palestinske selvstyremyndighetene slutter seg til internasjonale konvensjoner, ikke minst pga. den positive innflytelsen implementeringen av konvensjonene vil ha for det palestinske samfunnet. En internasjonal anerkjennelse av en palestinsk stat kan bidra til å

redusere det skjeve maktforholdet mellom partene i konflikten og derved øke mulighetene for at fredsforhandlinger gjenopptas. Norge bør derfor støtte opp under den palestinske appellen om internasjonal anerkjennelse. Anerkjennelse av en stat må ikke forveksles med anerkjennelse av den politikken som føres av de til enhver tid sittende myndigheter.

Presset på Israel for å overholde IHR og menneskerettighetene må intensiveres. Kirkens Nødhjelp vil fortsette vår deltakelse i ledsagerprogrammet i regi av Kirkenes Verdensråd. Vi tror at internasjonal sivil beskyttende tilstedeværelse er en måte å vise solidaritet, motvirke ekstremisme, øke kunnskap og kjennskap, samt ivareta en profetisk diakonal rolle.

Den norske regjeringen sier at Norge har plikt til «å motvirke aktiviteter som støtter opp under de ulovlige bosettingene». Kirkens Nødhjelp mener at den logiske konsekvensen av dette må være et importforbud for varer som er produsert i bosettingene. I påvente av et importforbud går vi inn for merking av varer slik at norske forbrukere kan velge ikke å støtte opp under brudd på IHR.

Vi mener videre at det må bety at norske aktører, både offentlige og private, må trekke seg fra økonomisk og finansielt engasjement i aktiviteter som bryter med IHR. Kirkens Nødhjelp støtter ikke en boikott av Israel, men av israelsk aktivitet på okkupert område. Vi støtter derimot at tredjeland gjør det klart overfor Israel at omfanget av samarbeid avhenger av framskritt når det gjelder å overholde forpliktelsene som okkupasjonsmakt. Dette er spesielt aktuelt hvis blokaden av Gaza fortsetter å hindre humanitær hjelp i å komme inn, og hvis ødeleggelsen av humanitær hjelp fra det internasjonale samfunnet fortsetter.

Palestinske selvstyremyndigheter må gis reell mulighet til å utøve myndighetsoppgaver. Dette forutsetter fortsatt støtte fra det internasjonale samfunnet, ikke-innblanding fra israelske myndigheter og ikke minst et reelt samarbeid mellom selvstyremyndighetene på Vestbredden og de facto myndighetene i Gaza. De palestinske myndighetene må stå til ansvar overfor egen befolkningen – dvs. at de må gjennomføre valg, praktisere større åpenhet samt bekjempe korrupsjon og nepotisme. Det internasjonale samfunnet må legges press på palestinske myndigheter for å oppnå dette. Norge har, som leder av giverlandsgruppa, en nøkkelrolle her.

KIRKENS NØDHJELPS PRIORITERINGER

Kirkens Nødhjelp driver sitt arbeid i Israel og Palestina gjennom lokale israelske og palestinske partnere, religiøse og sekulære, samt Kirkenes Verdensråd. Vårt arbeid med beslutningspåvirkning er informert av, og forankret i, partnernes arbeid. Mens dette arbeidet hele tiden har en varig, rettferdig fred som mål, vil vårt arbeid med politisk beslutningspåvirkning de neste fem årene prioritere følgende;

1. Blokaden av Gaza oppheves

Det haster for Gazas befolkning å få inn nødvendige varer til gjenoppbygging. At Gaza også skal få eksportere varene sine er en forutsetning for en normalisering av samfunnet med næringsutvikling og sysselsetting. Våre partnere i Gaza som jobber med helse, yrkesutdanning og næringsutvikling vil spille en nøkkelrolle her. Hvis en slik menneskeskapt krise får fortsette, vil den nøre opp under ekstremisme som vil utgjøre en fare for hele regionen, inkludert Israel. De kirkebaserte partnerne og deres arbeid i lokalsamfunnet representerer en moderat linje og en motvekt mot utvikling av ekstremisme og er viktige stemmer i internasjonalt beslutningspåvirkning.

2. Tvangsflytting av palestinere og utvidelse av jødiske bosettinger på Vestbredden opphører og reverseres

Dette dreier seg om kjernen i konflikten – kampen om land og vann. Jo mer land som kolonialiseres på det området som var tiltenkt en palestinsk stat, jo vanskeligere blir det å kunne realisere en to-statsløsning. Våre lokale partnere har tillit i sårbare lokalsamfunn og i det internasjonale samfunnet. Det er spesielt viktig at israelske og jødiske stemmer forsvarer palestinernes rettigheter både i de palestinske lokalsamfunnene og i Israel, og at vi formidler disse internasjonalt. I Israel og Palestina,

er disse stemmene viktige for å motvirke ekstremisme på begge sider. Internasjonalt er de viktige fordi beskyldninger om antisemittisme blir misbrukt til å forsvare rettighetsbrudd.

3. Norske offentlige og private aktører trekker seg ut av økonomisk og finansielt engasjement knyttet til brudd på folkeretten og menneskerettighetene i Palestina

Verbal fordømmelse fra verdenssamfunnet av Israels framferd i de okkuperte områdene har til nå hatt liten effekt. Flere og flere land prøver derfor å supplere fordømmelsen med virkemidler som vil få konsekvenser for den israelske aktiviteten i de okkuperte områdene. Statens Pensjonsfond Utland bør i pakt med dette trekke seg ut av alle selskap som er med på å opprettholde okkupasjonen. I dette arbeidet kan Kirkens Nødhjelp dra nytte av sin tidligere erfaring med påvirkning av pensjonsfondet.

Næringslivets plikt til å vurdere virkningen av sin aktivitet ift. menneskerettighetene er beskrevet i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter fra 2011.

I pakt med disse prinsippene vil vi motivere norsk næringsliv til å trekke seg ut av aktiviteter som støtter opp under brudd på IHR, og sammen med våre internasjonale partnere vil vi motivere internasjonalt næringsliv til å gjøre det samme.

Vedtatt av Kirkens Nødhjelps styre 23. november 2015